

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til kommunaludvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændring af lov om dagpenge ved sygdom og fødsel [af Inge Krogh m. fl.]

(Lovforslag nr. 21. Fremsat 10/10 74).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Socialministeren (Jacob Sørensen):

Det forslag, kristeligt folkeparti her har fremsat, går ud på dels at udvide det tidsrum, hvori en kvinde efter dagpengeloven har ret til barselorlov, dels at præcisere, at det er det sociale udvalg og ikke arbejdsgiveren, der udbetaler dagpenge ved graviditet og fødsel.

Som bekendt fremsatte Danmarks kommunistiske parti i dette forår forslag til folketingsbeslutning om ændring af dagpengeloven. Efter forslaget skulle bl. a. bestemmelser om dagpenge ved fødsel ændres, således at der skulle kunne ydes barseldagpenge i indtil 21 uger, dvs. i 7 uger mere end nu.

Ved første behandling gav venstres ordfører udtryk for en positiv holdning til dette forslag, dog således at det samtidig blev understreget, at der må finde en fornuftig prioritering sted af de mange ønsker, der kan rettes til den sociale sikring. Regeringen deler den opfattelse, at der i så vidt omfang som muligt bør gives en moder lejlighed til uden væsentlige økonomiske ofre at blive hos sit barn i den første tid efter en fødsel.

Vi befinder os imidlertid som bekendt i en tid med intense forhandlinger om besparelser på statens budgetter, og forslagsstillerne har ikke i forslaget redegjort for, hvilke merudgifter forbedringen vil medføre for det offentlige. I bemærkningerne til forslaget er der således ikke anvist steder, hvor der ville kunne spares et tilsvarende beløb.

Gennemføres forslaget, er det beregnet, at merudgiften for stat og kommuner vil blive på i alt ca. 156 mill. kr. Ved denne beregning er det forudsat, at en gennemførelse af

forslaget vil bevirke, at der må foretages tilsvarende ændringer inden for funktionær- og tjenestemandsområdet, således at disse grupper fremover ikke stilles ringere end andre lønmodtagere.

Allerede på grund af de meget store merudgifter kan jeg ikke støtte denne del af forslaget.

Det er dernæst foreslået, at det i dagpengeloven præciseres, at det sociale udvalg udbetaler dagpenge ved graviditet og fødsel. Jeg vil hertil bemærke, at en sådan ændring af loven ikke synes nødvendig. Dels fremgår det klart af lovens forarbejder, at det hele tiden har været tanken, at det skulle påhvile det sociale udvalg at udbetale barseldagpenge, dels synes loven i sin nuværende udformning ikke at have givet anledning til problemer i praksis. Endelig synes jeg ikke, at det rejste spørgsmål alene bør give anledning til en ændring af dagpengeloven.

Jeg vil naturligvis være åben for en nærmere drøftelse under udvalgsbehandlingen, ligesom jeg vil lade spørgsmålet om en præcisering af lovens regler om udbetalingen af barseldagpengene indgå i regeringens overvejelser i forbindelse med det kommende forslag om ændring af dagpengeloven som følge af den påtænkte oprettelse af amtskommunale ankenævn.

Eva Gredal (S):

Vi er enige om, at den første tid efter et barns fødsel er en uhyre vigtig tid, og det er også socialdemokratiets mål at få forlænget barselhvileperioden både til mænd og kvinder. Vi tror bare — og dér er jeg enig med socialministeren — at det er noget, der ligger lidt ud i fremtiden, og i øvrigt bør man tage hele problematikken omkring regler for barselhvile op på alle områder.

Jeg er tidligere gået ud fra, at når kristeligt folkeparti kæmper så bravt for familiens sag og taler så meget om det, så havde man sikret sig tilslutning fra de såkaldte forligspartier til forslaget, altså fået tilsagn om at få et beløb til forbedring af dagpengene ved fødsel. Men ved første behandling af det forslag til ændring af abortloven, som kristeligt folkeparti har fremsat, fik vi oplyst, at kristeligt folkeparti ingen tilslutning havde fået. Hvad vil kristeligt folkeparti med dette forslag? Mig forekommer det at være lidt af et paradenummer.

[Eva Gredal.]

Kristeligt folkeparti er gået i forlig med regeringen om besparelser på 7 mia kr., og det synes, som om kristeligt folkeparti ikke viger tilbage for voldsomme besparelser på det sociale område — her tænker jeg specielt på børnetilskuddene. Vi hører om halvering af tilskuddet til det første barn, 25 pct.s nedsættelse af tilskuddene til de øvrige børn, bortfald af børnetilskuddet til de 16-17-årige — en alder, hvor børnene koster uhyre meget for forældrene. Indtægtsregulering tales der også om, og der tales om, at den nok ikke kan gennemføres. Jeg kunne nævne mange andre ting. Sådanne besparelser og det foreslåede lovforslag stemmer ikke overens. Også børnetilskuddene berører familien i barnets første år.

Har kristeligt folkeparti stillet forslag om kompenserende besparelser, og i så fald hvor? Jeg vil også gerne have at vide, hvor meget dette lovforslag koster. Hvis kristeligt folkeparti mener noget med dette forslag, så vil jeg godt give partiet et godt råd: så synes jeg, man skulle begynde at finde kompenserende besparelser inden for landbrugsområdet og tale med sine forligsparter om dette spørgsmål. Jeg tror, det vil blive nok så svært at finde kompenserende besparelser her, men vi vil meget gerne pege på nogle af de muligheder, der ligger inden for dette område. Så skulle forslaget måske have en chance.

Ib Andersen (FP):

Det lovforslag, som kristeligt folkeparti her har lagt på bordet, er et lovforslag med en meget smuk tanke om at beskytte og give de nyfødte børn den bedst tænkelige start i de første leveuger. Vi i fremskridtspartiet ser med stor sympati på et sådant lovforslag og så ærlig talt helst, at det kom igennem tinget og til sidst fik stemplet: vedtaget. Men desværre befinder landet sig i en økonomisk situation, der ikke er den bedste for udvidelse af det område, der hedder sociale ydelser, medmindre de er absolut påkrævede. Vi mener derfor ikke at kunne være

med til at belaste det i forvejen bristefærdige socialbudget med yderligere udgifter.

Vi savner i bemærkningerne til lovforslaget oplysninger om, hvad et sådant lovforslag anslås at ville koste.

Hvor stort et behov der er for den her omtalte lovændring, er også et spørgsmål, vi gerne ser nærmere belyst i udvalget, når den tid kommer. De sidste års udvikling inden for familieplanlægning samt de nye former for prævention og den større oplysning på dette felt har vel nok bevirket, at antallet af de såkaldte uønskede børn næppe er så stort som for bare 5-10 år siden. Derfor er det vel de færreste, der ikke har taget økonomisk højde for, hvordan de vil forholde sig i forbindelse med en forestående barnefødsel.

Der skal dog ingen tvivl herske om, at fremskridtspartiet ser meget alvorligt og positivt på lovforslag, der kan medvirke til at forbedre børnenes tarv. Det vidner det store antal ændringsforslag til den sociale bistandslov, som vi fremsatte, og som blev behandlet i foråret, jo også om. En ikke uvæsentlig del af disse ændringsforslag gjaldt børn, i særdeleshed i tilfælde hvor børn skulle fjernes fra hjemmet, men hvor var kristeligt folkeparti henne, dengang vi gik til afstemning?

Dette skal — og det vil jeg meget stærkt pointere — ikke opfattes på den måde, at når kristeligt folkeparti ikke ville stemme for vores forslag, så vil vi heller ikke stemme for deres, men i det foreliggende tilfælde vil vi forbeholde os ret til ikke at medvirke til forslagens gennemførelse, for det første ud fra den betragtning, at der er større økonomiske projekter, som skal løses inden for den sociale sektor, som vi anser for mere alvorlige end dette forslag, og for det andet fordi loven, som den eksisterer i dag, vist ikke er en af de ringeste sociallove, vi har. 14 ugers barselorlov må anses for at være forsvarligt, selv om 20 uger eller for den sags skyld et halvt år ville være bedre. Vi vil give forslaget en fair behandling i udvalget og vil høre positivt på de argumen-

[Ih Andersen.]

ter, der vil blive fremført, for jeg har ikke kristeligt folkeparti mistænkt for at ville lege julemand og dele ud til højre og venstre. Der må ligge nogle vægtige motiver bagved, som bare ikke fremgår af bemærkningerne til forslaget.

Kirsten Sparre Andersen (V):

Det lovforslag, som fru Inge Krogh har fremsat på kristeligt folkepartis vegne, er som allerede nævnt indeholdt i et forslag fra kommunisterne i sidste samling. Som jeg allerede dengang gav udtryk for, er jeg positiv over for det synspunkt, at det var ønskeligt med mulighed for en forlænget barselorlov, men som socialministeren har fremhævet, er det forbundet med betydelige udgifter for staten og vil uden tvivl få konsekvenser for hele funktionærområdet, hvorfor vi for tiden desværre ikke kan love at medvirke til den ønskede ændring.

Når vi i udvalget skal se på lovforslagets konsekvenser, må vi også se på de konsekvenser, det eventuelt kan få for kvindernes konkurrenceevne. Man må f. eks. se på, om det i forbindelse med en eventuel forlængelse af barselorloven ville være hensigtsmæssigt at gøre det muligt for et ægtepar at dele en barselorlov, og når vi tænker på den næste sag på dagsordenen i dag, hvor vi skal tale om adoption, så må man måske også se på, om vi burde give adoptivforældre mulighed for barselorlov.

Venstre vil altså i udvalget være positiv, i den udstrækning det ikke foreløbig medfører nye sugerør i statskassen og ikke modvirker kvindernes konkurrenceevne på arbejdsmarkedet.

Gunner Baunsgaard (RV):

Vi har fra det radikale venstre megen sympati for støtte til mødre med småbørn, og vi mener også, at det har betydning for børnene, at moderen er hos dem længst muligt efter fødslen, men det er os ikke forståeligt, at et parti, som står regeringen nær, et parti, der på grund af de forhåndenværende forhold er gået ind i sparedrøftelserne, nu fremkommer med et forslag, der vil koste millioner af kroner. Indenrigsministeren har allerede nævnt, at der som en konsekvens af forslaget på et senere tidspunkt vil komme udgifter til en udvidelse af barselhvileperio-

den for offentligt ansatte også, sådan at det vil komme til at dreje sig om over 1 million arbejdsdage eller vikardage. Et sådant lovforslag kan i den øjeblikkelige situation ikke være relevant.

Vi kan ikke medvirke til lovforslagets gennemførelse fra det radikale venstre.

Gerda Møller (KF):

Så sent som i april måned i år behandlede vi et kommunistisk forslag til folketingsbeslutning, som bl. a. drejede sig om en forhøjelse af dagpengene ved sygdom og fødsel til 21 uger. Så kan det nok forundre én, at kristeligt folkeparti dårligt nok et halvt år efter kommer med et forslag, som drejer sig om nøjagtig det samme, vel vidende at det forslag jo ikke kan vedtages her i tinget.

Vi sagde nej dengang. Vi sagde: forslaget koster penge, vi har ikke pengene, og uanset sympati må vi vente, til der er bedre råd.

Vi lever jo i en tid med knappe midler, og vi ved alle sammen, at det er nødvendigt at spare på mange områder. Vi ved også, hvor vanskeligt det er at finde frem til besparelserne. Vi må også spare på mange områder, hvor det gør ondt. Derfor må det være rigtigt, at der prioriteres, og uanset at det eventuelt kunne være ønskeligt at forlænge barselhvilen, så er vi i vor gruppe ikke sikre på, at netop dette spørgsmål bør have førsteprioriteten, når det gælder om at forbedre vores sociale lovgivning. Skulle vi endelig prioritere med hensyn til forlænget barselorlov, så er der en kategori af medborgere, som i hvert fald kunne trænge til opmærksomhed, og det er de medhælpende hustruer. De kan ikke tillade sig at kræve eller at have 14 dage, endside 20 ugers barselorlov; her ville der snarere for os at se være noget at tage fat på.

Vi siger altså også nej denne gang, og vi vil i øvrigt på linje med, jeg tror samtlige tidligere ordførere, udtale vor forundring over, at et af sparepartierne fremsætter et sådant udgiftkrævende lovforslag uden at sige et ord om, hvor de vil tage pengene fra.

Jeg vil egentlig også efterlyse en begrundelse for, at barselhvilen nu skal være 20 uger og ikke 18 uger, som fru Inge Krogh plæderede for, da hun var ordfører her i april måned. Da gav fru Inge Krogh den begrundelse, at der står 18 uger i kristeligt folkepartis program.

Der foreligger også et forslag om en til-

[Gerda Møller.]

føjelse til § 16 for at præcisere det sociale udvalgs ansvar for udbetaling af dagpengene ved graviditet og fødsel. Den finder vi helt unødvendig. Vi mener, det er omfattet af stk. 4 i den samme paragraf.

I det hele taget finder vi det lige tidligt nok at revidere en så ny og omfattende lov, som dagpengeloven er. Det må vel være rigtigt, at den får lov at virke længere end de godt halvandet år, hvor den har været i kraft.

Birgit Fjelde (CD):

Den gode vilje ser Vorherre på, men han lader det ikke regne med manna, desværre.

Centrum-demokraterne ser med al mulig sympati på det foreliggende lovforslag, men vi har ikke noget at have den i. Tidspunktet netop nu, hvor vi overalt må indstille os på at spare, også i den sociale sektor, gør, at vi ikke kan gå ind for det foreliggende lovforslag.

Principielt er vi positivt stemt over for tanken om længere barselhvile. Det tror jeg i øvrigt alle politiske partier er. Jeg vil præcisere, at såfremt vi nogen sinde får de såkaldt glade tressere igen, vil vi naturligvis være meget parat til at forbedre denne del af loven, men bare ikke nu. Det er klart, at hvis der til den tid bliver tale om en forbedring af loven, bør det gælde alle grupper af lønmodtagere — jeg tænker her specielt på tjenestemænd og funktionærer.

I øvrigt har jeg ligesom fru Gerda Møller undret mig over, at man nu fra kristeligt folkepartis side griber fat i tallet 20. Som bekendt har kristeligt folkeparti i deres program valgt tallet 18, men nu er man altså pludselig gået op til 20. Kunne det ikke lige så godt være 35 uger? Er det medicinsk begrundet, eller hvad er egentlig baggrunden for det?

Alt i alt må vi i disse sparetider være realistiske og erkende, at som ansvarligt parti kan vi ikke lægge navn til den foreslåede udvidelse, og vi kan derfor ikke støtte forslaget.

Ebba Strange (SF):

Lovforslaget her er jo et af de konsekvenslovforslag, som fru Inge Krogh lovede os for 14 dage siden, da vi diskuterede kristeligt folkepartis forslag til ny abortlov. Nu mener kristeligt folkeparti altså, at med en udvidel-

se af barselhvilen fra de 14 til 20 uger, så har vi reddet alle de uønskede børn fra at få en uheldig opvækst. Det ville jo være dejligt, hvis det var så nemt, at 6 ugers ekstra barselhvile hjalp de børn med at få en god og lykkelig barndom og en god og lykkelig opvækst. Det er ikke tilfældet, fru Inge Krogh. Den abortlov, som blev foreslået fra kristeligt folkeparti, kan ikke lappes af dette forslag. Der skal andet og mere til, for at et barn kan få en god og lykkelig opvækst, end 20 ugers barselhvile. Der skal bl. a. også nogle helt andre økonomiske forudsætninger til end dem, man i øjeblikket sidder og diskuterer mellem forligspartierne. Jeg har ligesom fru Eva Gredal meget svært ved at se sammenhængen mellem dette lovforslag og så de diskussioner, der foregår om, hvordan man kan spare på børnetilskuddene, og hvordan man i øvrigt kan ramme børnefamilierne gennem nedskæring af de sociale ydelser af forskellig slags.

Jeg mangler i den grad konsekvensen. Der ligger vel en eller anden god vilje, jeg kan slet ikke finde den, og jeg kan ikke se, hvad det er, kristeligt folkeparti vil med denne in-konsekvente faren frem og tilbage mellem det ene forslag og det andet forslag.

Velviljen i salen har i øvrigt været uden ende, og den vil jeg da gerne deltage i. Socialistisk folkeparti mener også, at vi godt kunne udvide barselhvilen, vi vil gerne have den udvidet til 1/2 år. Vi vil også gerne have den udvidet, sådan at den kommer til at omfatte fædre, i hvert fald de første 4 uger efter barnets fødsel.

Jeg vil lige benytte lejligheden til at minde socialministeren om, at jeg stillede et spørgsmål engang i foråret om en mere smidig udformning af barselhvilehjælpen i forbindelse med for tidligt fødte børn. Det lovede socialministeren dengang at kigge med interesse på. Jeg tror, jeg vil benytte lejligheden til nu at komme lidt nærmere ind på det i udvalgsbehandlingen.

Endelig er der tilbage adoptivbørnene, hvis forældre vi nok også skylder en barselhvile, hvis også adoptivbørnene skal få en hensigtsmæssig opvækst.

Men som sagt: jeg mangler konsekvensen. Jeg vil gerne være med til 20 ugers barselhvile, jeg vil også gerne være med til 24 uger, op mod et halvt år, men jeg savner konsekvensen i det her foreliggende forslag.

Kaj Hansen (DKP):

Da mit partis ordfører i disse spørgsmål ikke kan være til stede i dag, skal jeg allerførst gøre opmærksom på, at kommunisterne i folketinget i sidste samling stillede forslag om 21 ugers barselhvile, hvilket giver en hensigtsmæssig fordeling af barselhvilen med 8 uger før fødslen og en 3 måneders periode bagefter. Vi vil selvfølgelig støtte det forslag, der ligger her, men vi vil gerne understrege, at de 21 uger for os kun var begyndelsen til en udvikling i retning af en mere effektiv beskyttelse af moder og barn, idet vi senere ønsker perioden udvidet også under henvisning til de erfaringer, man har i andre lande, bl. a. i Sverige og de socialistiske lande.

Men det forekommer mig, at kristeligt folkepartis forslag ikke alene er propagandistisk, men også noget hyklerisk, når man kender kristeligt folkepartis aktive deltagelse i regeringens sparebestræbelser, herunder foranstaltninger, der på anden vis både rammer børnene i vores samfund og familierne meget hårdt, hvis disse 7,6 mia kr.s sparebestræbelser skal gennemføres. Hvad er i grunden kristeligt folkepartis mening med at fremsætte et sådant forslag, kristeligt folkeparti, der siden den 4. december sidste år faktisk har indrangeret sig selv som fast støtteparti for regeringen, og som er gået ind i hele den sparerunde på de over 6 mia kr.? Kunne det ikke få kristeligt folkeparti til at overveje, at hvis man virkelig skal have mulighed for at få sådan nogle forslag gennemført som det, der er stillet her, må man selvfølgelig frigøre sig fra hele den sparebunke, som man er gået med i, og så må man frigøre sig fra det afhængighedsforhold, som man har fået til regeringen, det er vel en af de første betingelser for, at man kan regne med at få gennemført forslag af denne art.

Når vi alligevel støtter forslaget, må vi samtidig understrege, at en udvidet barselhvile absolut ikke får os til at ændre vores syn på den frie abort. Vort krav må samtidig være, at dagpengene, der udbetales i barselperioden, ønsker vi ligesom øvrige dagpengeydelse bragt op på 100 pct.s dækning.

Ib Christensen (DR):

Af de supersparsomme bemærkninger til forslaget fremgår det ikke, hvilke medicinske

eller psykologiske grunde kristeligt folkeparti har til at foreslå denne forlængelse af barselhvilen. Det er meget muligt, at der er sådanne vægtige grunde, men hvorfor det skal være til 20 uger, fremgår heller ikke. Vi vil gerne i udvalget have lidt nærmere at vide om den del af begrundelsen for forslaget.

Til dette kommer den merudgift, som er knyttet til forslaget, og forslaget udmærker sig jo heller ikke ved at nævne noget som helst om de økonomiske konsekvenser. Vi ved nu fra indenrigsministeren, at der vil blive tale om en merudgift på 156 mill. kr. for stat og kommune.

Et andet aspekt, man også må have med, når man vurderer et forslag som dette, er den belastning, som det kan betyde for erhvervslivet, ikke mindst for mindre arbejdsgivere. Dér foreligger den beklagelige eventuelitet, at hvis man laver yderligere forbedringer på dette her område — jeg kan godt se, det i sig selv kan være ønskeligt at lave disse forbedringer — så kan det, som en tidligere ordfører har været inde på, betyde en forringelse af kvindernes konkurrenceevne på arbejdsmarkedet; det kan betyde, at man i erhvervslivet, specielt i de mindre virksomheder, vil være meget tilbageholdende med at antage kvinder i disse aldersgrupper.

Der er så mange aspekter knyttet til en lovgivning af denne art, og som det foreligger nu, kan vi nok tilsige medvirken til udvalgsbehandling af forslaget, men vi kan ikke støtte det.

Birgit Busk (U):

Selv om jeg ser med stor sympati på de forslag, kristeligt folkeparti kommer med — for det gør jeg — så kommer disse forslag for meget i spredte fægtninger. Der er meget, vi bør ændre, men det må ske i en større sammenhæng.

Jeg er glad for, at kristeligt folkeparti ikke i dette forslag kræver barselhvile også for fædre. Jeg kan med min bedste vilje ikke se, hvad fædre skulle have barselhvile for. Som sagt mener jeg, at alle disse ting bør tages op i et større perspektiv.

Ordføreren for forslagsstillerne (Inge Krogh) (KrF):

Jeg må sige tak for de mange velvillige ord både fra socialministeren og fra ord-

[Inge Krogh.]

førerne. Jeg kan forstå, at man egentlig ønsker at udvide dette; der er nævnt barselorlov for mænd, der er nævnt barselorlov for adoptivforældre, og der er nævnt en udvidelse af barselorloven måske til 35 uger, måske til et halvt år.

Fra socialdemokraternes side blev der talt, som der gjorde sidst, da vi havde forslaget til svangerskabslov fremme, om, at kristeligt folkeparti havde deltaget i spareforhandlinger og er deltager i forliget. Men hvis man har fulgt med i disse forhandlinger og det, der er kommet frem, så ved man, at regeringens forslag i første omgang var betydeligt mere restriktivt over for børnetilskuddene; der var i hvert fald tale om at beskutte børnetilskud. Senere var der tale om milliardbesparelser, og det fik man ned på 800 mill. kr. Hvor meget kristeligt folkeparti har del i, at det blev så meget mindre, tør jeg ikke sige, men jeg vil gerne påpege, at nogen del har vi i hvert fald haft i, at besparelserne blev mindre. Vi har også holdt fast på, at tilskuddene skulle reguleres efter indtægten; vi har jo ikke fået noget resultat endnu, men det er i hvert fald noget, der har haft indflydelse.

Socialministeren har udregnet udgiften til 156 mill. kr.; jeg har selv lidt hjemmestriket regnet noget ud, men jeg har regnet det ud på basis af, hvor meget der blev udbetalt i Nyborg kommune, og hvor meget det vil betyde med udvidelsen til de 20 uger, og jeg kom til et noget mindre tal. Men det må selvfølgelig være socialministerens, der passer.

Det er selvfølgelig rigtigt, vi har deltaget i disse spareforhandlinger; der skulle også have været nævnt besparelser, og der er da også nogle, der har nævnt, at man vil arbejde med det i udvalget og finde besparelser på andre områder. Jeg har indtryk af, at samtlige ordførere mener, det er en af de vigtigste ting at tage hensyn til vore børn.

I øvrigt er vi blevet bebrejdet, at vi så hurtigt igen kommer med et forslag, som af kommunisterne var fremsat i sidste samling, og at det ikke er så forfærdelig længe siden, selve loven blev vedtaget. Men dertil må jeg sige, at nye partier må have det privilegium, at de må blive ved at komme med de ting, som ligger dem på hjerte, og man må for at holde debatten i gang komme med forslag

til ændring af love, som man ikke har haft indflydelse på; det kunne jo tænkes, at man netop var valgt ind i folketinget for at gå imod nogle af de love, der tidligere var vedtaget af de gamle partier.

Det er ganske klart, at det er meget vigtigt, det er vigtigt for moderen og vigtigt for barnet, at man har en barselhvile så lang, som den på nogen måde kan udstrækkes af økonomiske grunde. Det betyder meget, at barnet har denne kontakt med moderen den første tid, det betyder meget for udviklingen af følelseslivet og i det hele taget også for den legemlige udvikling. At kvinderne selv er klar over dette, kan man se af, at de arbejder så længe, de overhovedet kan, helst lige til dagen før fødslen eller noget i den retning, netop for at have denne tid til samvær med barnet bagefter; det er åbenbart en trang og et krav hos de kvinder, der har født, og det er medicinsk påvist, at det ikke er sundt at gå på arbejde, i hvert fald i visse arbejdsformer, så sent op mod fødslen. Det kan bevirke for tidlig fødsel og andre komplikationer; og som sagt, får man ikke en ordentlig barselhvile bagefter, kan det betyde en afstumpning følelsesmæssigt af børnene.

Eva Gredal (S):

Jeg synes nu ikke, at kristeligt folkeparti skal bryste sig af, at de har fået indflydelse på, at beløbet er blevet nedsat fra 1 mia kr. til 800 mill. kr. Jeg tror også, der er ganske mange andre grupper her i salen og ude i samfundet, der har været medvirkende til, at denne del, som er så asocial, er blevet nedsat.

Det er godt nok, når kristeligt folkeparti siger, at de holder på indtægtsreguleringen, men den er kun opført til 350 mill. kr., og vi har jo hørt senere hen, at ikke engang det beløb holder. Så man kan nu altså ikke sige, at man ikke deltager i besparelserne på børnetilskudsområdet; det er en ganske forkert oplysning at give.

Så vil jeg godt minde fru Inge Krogh om, at også i sidste uge blev der sagt, at selv om det ikke skulle vise sig, at indtægtsreguleringen gik igennem, stod kristeligt folkeparti fast ved forliget; det skulle holdes. Så under en eller anden form skal der findes 800 mill. kr. på børnetilskuddene, og her er det, jeg vil vove at påstå — og det er rigtigt — at

[Eva Gredal.]

det har ingen relevans til det forslag, der foreligger i dag: man sparer på det ene område, som ligger så nær op ad det andet, og så giver man los for udgifter på op til 156 mill. kr.

Gerda Møller (KF):

Ja, efter den modtagelse, som kristeligt folkepartis forslag fik her i salen, kan det jo nok undre én, at ordføreren for forslagsstillerne står op og takker for venligheden. Men lad det nu være.

Jeg vil bare anholde en enkelt ting. Fru Inge Krogh giver som begrundelse for, at man fremsætter dette lovforslag og andre af lignende karakter, at det er kristeligt folkeparti jo valgt ind på tinge for, og at man ellers ikke har kunnet få indflydelse. Ja men jeg nævnedes jo, som kommunisterne i øvrigt også gjorde, at det er ikke et halvt år siden, vi havde nøjagtig det samme forslag til behandling her i salen, hvor fru Inge Krogh selv var ordfører. Derfor må kristeligt folkeparti da vide, at et halvt år efter er der jo ingen chance for at få det forslag igennem.

Så vil jeg lige have lov til at sige, at jeg vil i hvert fald ikke stå inde for, at vi i vort parti alene ser på børnenes tarv, og at børnene skal have førsteprioritet, når det gælder sociale foranstaltninger. Vi mener, der er mange andre her i samfundet, både ældre, syge og handicappede, som man også bør tage hensyn til.

Ordføreren for forslagsstillerne (Inge Krogh) (KrF):

Må jeg have lov at sige til fru Gerda Møller, hvad fru Gerda Møller ganske udmærket ved, at det forslag, der kom fra kommunisterne i sidste samling, var et langt mere vidtgående forslag til forandring af loven; det var kun på et enkelt punkt, barselhvilen skulle udvides, og dér stillede jeg mig da i hvert fald også særdeles positivt. Det er rigtigt, at vi dengang sagde 18 uger, vi har haft 18 uger i vort program, men vi er altså kommet til den slutning, at vi ville foreslå 20. Der er ikke tvivl om, at det er tiltrængt.

Jeg tror, at sociale foranstaltninger over for vore nyfødte er de allervigtigste. De første måneder af et barns liv er langt vig-

tigere, end man tænker på, det, der grundlægges dér, får betydning senere hen. For sociale tabere og andre kan man gang på gang se, at det er de første år, de ikke har haft ordentlig kontakt.

Kaj Hansen (DKP):

Der er næppe nogen, der vil bestride den store værdi af kontakt mellem barnet og moderen i den allerførste levetid, men denne sag er også et politisk spørgsmål. Det drejer sig ganske enkelt om, at hvis man virkelig foregiver at ville beskytte børnene og familien, kan man så med den ene hånd skære 800 mill. kr. ned på det tilskud, der skal gives familier med børn, og så med den anden hånd udvide barselhvilen? Det ligger ganske enkelt sådan, at mange af de familier, der får børnetilskud, netop kommer i den situation, at i den periode, hvor moderen har barselhvile, får de samtidig et nedskåret børnetilskud, og dermed stilles de meget ringere. Jeg synes, fru Inge Krogh skylder folketingset en forklaring på, hvordan hun kan få disse ting til at stemme sammen.

Melchior (CD):

Nu var jeg jo ikke klar over, at dette her ville blive en debat om besparelser og børnetilskud i almindelighed; det er jo ikke det, forslaget drejer sig om. Jeg synes, det er nødvendigt for at afbalancere tingene at erindre om, at når man taler om nedsat børnetilskud, kan det ikke nævnes uden i sammenhæng med nedsættelse af den direkte personbeskatning. Det giver en fuldstændig forvridning af tingene at lade, som om der er en nedskæring. Det drejer sig om en afbalancering, en nedsættelse af et tilskud samtidig med en nedsættelse af en skat, således at provenuet skal blive et plus for de pågældende lønmodtagere. Derfor synes jeg, at den del af debatten, selv om den selvfølgelig formelt hører ind under det punkt, vi behandler, ikke skal misbruges til at give de tilstedeværende eller andre, der måtte lytte eller få referat af det, et helt forvrænget synspunkt.

Samtidig vil jeg dog, når jeg nu er heroppe, sige til fru Inge Krogh, at hun må have misforstået noget. Sympatien, der her er udstrålet, har været over for fødende

[Melchior.]

kvinder og ikke over for det forslag, der foreligger.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til socialudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændring af adoptionslov [af Inge Krogh m. fl.].

(Lovforslag nr. 22. Fremsat 10/10 74).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Justitsministeren (Nathalie Lind):

Da vi i 1972 gennemførte den nye adoptionslov, var en af nydannelserne lovens § 10. Denne bestemmelse har følgende ordlyd:

„Overvrigheden kan på begæring af den sociale ankestyrelse meddele tilladelse til, at et barn, der er undergivet børne- og ungdomsforsorg, senere bortadopteret, selv om samtykke efter § 7 ikke kan opnås. Tilladelse kan kun meddeles under de i § 9, stk. 2, nævnte betingelser.“

Dette vil efter § 9 sige, at hensynet til barnets tarv afgørende skal tilsige, at man ser bort fra forældresamtykket. Jeg kan ikke af det her foreliggende forslag og dets kortfattede bemærkninger se, om tanken er en ændring af § 10 eller et supplement til den, navnlig ikke hvem der skal træffe bestemmelse om bortadoption, og om der skal være adgang til domstolsprøvelse efter reglerne i den gældende lovs § 11.

Men under alle omstændigheder må jeg være betænkelig ved en bestemmelse om en fast tidsgrænse, hvad enten den er 4 måneder eller, som det var tilfældet i et socialdemokratisk forslag for nogle år siden, 2 år. Der kan være mange grunde til, at forældrenes kontakt med barnet afbrydes, og man kan ikke altid lægge forældrene det til last.

Vi har nu bestemmelsen i adoptionslovens § 10, og det var den løsning, som ved gennemførelsen af adoptionsloven i 1972 blev accepteret som den mest afbalancerede i forhold til de modstridende interesser, der er i disse sager.

Jeg ved meget vel, at § 10 endnu ikke har været brugt, men jeg tror ikke, at den foreslåede bestemmelse giver bedre muligheder for at hjælpe de såkaldt glemte børn, og jeg er som sagt generelt betænkelig ved en fast tidsfrist.

Jeg kan kun være enig med forslagsstillerne i, at det er bedst for alle parter, at en adoption gennemføres så hurtigt som muligt, efter at barnet er født. Jeg er imidlertid ikke tilhænger af at fastlægge, at adoptionen normalt bør være tilendebragt senest 5 måneder efter barnets fødsel.

Min første indvending over for dette punkt er, at det er jo adoptionssagens parter, det er forældrene og de kommende adoptivforældre, der skal starte sagen; adoptionsmyndighederne er uden indflydelse på, hvornår det sker, og det ligger vel i sagens natur, at der ikke kan blive tale om nogen sanktion, hvis man ikke følger reglen, i hvert fald da ikke den sanktion, at bevilling skulle nægtes.

Men for det andet tror jeg, man har overset, at en meget stor del af de adoptioner, der bliver gennemført her i landet, vedrører udenlandske børn. Det siger sig selv, at overholdelse af en 5 måneders frist, som i øvrigt på grund af 3 måneders reglen for modtagelse af samtykke reelt kun er 2 måneder, allerede på grund af kommunikationsproblemerne er urealistisk.

For så vidt angår forslaget til ændring af lovens § 15, således at der slet ikke må ydes vederlag i anledning af adoptionen, vil jeg mene, at denne bestemmelse er for kategorisk. Jeg mener, at formuleringen af den gældende § 15 i tilstrækkelig grad sikrer adoptivbarnets interesser.

Eva Gredal (S):

Socialdemokratiet kan ikke medvirke til at fremme dette lovforslag. Problemerne omkring de glemte børn mener vi det er muligt at løse gennem den lovgivning, vi allerede har.

Jeg kan i øvrigt ikke forstå, at kristeligt folkeparti kan foreslå, at et barn skal kunne bortadopteret uden samtykke allerede efter